



**KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS**

Vaidoto g. 115, 45390 Kaunas, tel. (8 37) 45 47 17,
el. p. administracija@kaunovsb.lt, www.kaunovsb.lt

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS 2022 M. SUAUGUSIŲ GYVENTOJŲ GYVENSENOS TYRIMO ATASKAITA

Ataskaitą parengė Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stiprinimo ir stebėsenos skyriaus visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Edita Motuzė

KAUNAS, 2023

TURINYS

ĮVADAS	3
SOCIODEMOGRAFINĖS RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS	4
SUAUGUSIŲ GYVENTOJŲ GYVENSENOS RODIKLIAI	5
IŠVADOS	7

IVADAS

Suaugusių gyventojų gyvensenos tyrimas vykdomas remiantis 2003 m. rugpjūčio 11 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“, kuris 2014 m. buvo pakeistas (2014 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1387) įtvirtinant periodinius gyvensenos tyrimus.

Suaugusių gyventojų gyvensenos tyrimas 2022 m. buvo atliktas vadovaujantis 2016 m. Higienos instituto parengtomis metodinėmis rekomendacijomis „Gyvensenos tyrimų organizavimas ir vykdymas savivaldybėse“, kuriose išsamiai aprašyta kaip atlikti periodinius gyvensenos tyrimus, kad rezultatai atskleistų esamą gyvensenos situaciją Lietuvoje ir atskirose savivaldybėse, taip pat leistų stebėti rodiklių pokyčius ir 2022 m. „Suaugusių gyventojų gyvensenos stebėsenos tyrimo metodika“, kurioje pateikiamos imties apskaičiavimo, nustatymo bei apklausos vykdymo instrukcijos.

Tyrimui naudotas Higienos instituto parengtas ir su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija suderintas klausimynas, kuriuo buvo siekiama įvertinti suaugusių sveikatą, išsiaiškinti fizinio aktyvumo ir mitybos įpročius, tabako, alkoholio bei narkotinių medžiagų vartojimą taip pat socialines – demografines charakteristikas ir kt.

Visose savivaldybėse buvo suformuotos reprezentatyvios imtys, atsižvelgiant į populiacijos dydį. Tyrime dalyvavo 18 ir daugiau metų turintys gyventojai. Iš viso Lietuvoje apklausti 25 449 gyventojai, iš jų 454 Kauno miesto savivaldybėje. Kauno miesto savivaldybėje tyrimas vykdytas 2022 m. balandžio 4 d. – birželio 30 d.

Ataskaita parengta vadovaujantis Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2022 m. surinktais duomenimis bei Higienos instituto parengta tyrimo suvestine – ataskaita.

SOCIODEMOGRAFINĖS RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS

Tyrimė dalyvavo 454 respondentai. 43,0 proc. tyrimė dalyvavusių buvo vyrai, 57,0 proc. moterys. Didžioji dalis respondentų (60,9 proc.) vedę (ištekęjusios) arba gyvena su partneriu (-e) ir yra dirbantys (76,4 proc.). Daugiau nei pusė (57,7 proc.) apklausoje dalyvavusių asmenų turi aukštąjį išsilavinimą (1 lentelė).

1 lentelė. Sociodemografinės respondentų charakteristikos

Sociodemografinės charakteristikos	Dalis (proc.)
Lytis	
Moteris	57,0
Vyras	43,0
Šeiminė padėtis	
Vedęs (ištekęjusi) arba gyvena su partneriu (-e)	60,9
Nevedęs (netekėjusi)	20,5
Išsiskyręs (-usi)	12,6
Našlys (-ė)	5,9
Išsilavinimas	
Pradinis	0,4
Pagrindinis	3,6
Vidurinis	17,4
Specialusis vidurinis	8,5
Aukštesnysis (technikumas, aukštesnioji mokykla)	12,5
Aukštasis koleginiis	15,4
Aukštasis universitetinis	42,3
Pagrindinis užsiėmimas	
Dirbu	76,4
Bedarbis (-ė)	3,6
Studentas (-ė)	5,4
Moksleivis (-ė)	4,5
Pensininkas (-ė)	9,2
Kita	0,9

SUAUGUSIŲ GYVENTOJŲ GYVENSENOS RODIKLIAI

Atlikus tyrimo duomenų analizę paaiškėjo, kad tiek Kauno mieste, tiek Lietuvoje daugiau nei pusė gyventojų savo gyvenimo kokybę ir dabartinę sveikatos būklę vertina kaip gerą ar labai gerą bei jaučiasi laimingi arba labai laimingi. Pastebėta, kad minėti Kauno miesto rodikliai yra panašūs į bendrus Lietuvos rodiklius (2 lentelė).

2 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenimo kokybės, sveikatos vertinimą, laimingumą 2022 m., proc.

Rodiklis	Kauno m. rodiklis	Lietuvos rodiklis
Suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis (proc.)	73,4	69,5
Suaugusiųjų, kurie savo dabartinę sveikatos būklę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis (proc.)	65,0	62,4
Suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ar labai laimingi, dalis (proc.)	61,9	59,9

Tyrimo rezultatai parodė, kad beveik kas dvidešimtas tyrimo respondentas Kauno mieste neturi nė vieno artimo žmogaus, kuriuo galėtų pasitikėti susidūrus su sunkiomis asmeninėmis problemomis, taip pat beveik trečdalis respondentų per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ar daug labiau nei anksčiau. Nustatyta, kad daugiau nei pusė respondentų per paskutinius 12 mėnesių bandė keisti savo gyvenseną, bet jos nepakeitė. Daugiau nei trečdalis respondentų turėjo ilgalaikių problemų. Kauno miesto rodikliai ir bendri Lietuvos rodikliai yra panašūs (3 lentelė).

3 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal prislėgtą nuotaiką, artimus žmones, ilgalaikes sveikatos problemas ir gyvensenos keitimą 2022 m., proc.

Rodiklis	Kauno m. rodiklis	Lietuvos rodiklis
Suaugusiųjų, kurie neturi nė vieno artimo žmogaus, kuriuo galėtų pasitikėti susidūrus su sunkiomis asmeninėmis problemomis, dalis (proc.)	4,9	5,8
Suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ar daug labiau nei anksčiau, dalis (proc.)	28,2	23,5
Suaugusiųjų, kurie turi ilgalaikių sveikatos problemų, dalis (proc.)	37,0	36,9
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bandė keisti savo gyvenseną, bet nepakeitė, dalis (proc.)	66,00	64,8

Analizuojant respondentų pasiskirstymą pagal alkoholio vartojimą, paaiškėjo, kad bent kartą per savaitę, per paskutines 30 dienų, alkoholinius gėrimus vartojo beveik trečdalis apklaustųjų, per paskutinius 12 mėnesių – ketvirtadalis. Apie šeštadalis tiriamųjų Kauno mieste yra vartoję narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo (6 lentelė).

6 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal alkoholio ir narkotinių ar psichotropinių medžiagų vartojimą 2022 m., proc.

Rodiklis	Kauno m. rodiklis	Lietuvos rodiklis
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)	0,7	1,4
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	28,5	21,8
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	24,3	18,3
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų (narkotikų) be gydytojo paskyrimo, dalis (proc.)	16,4	12,0

Nustatyta, kad Kauno mieste mažesnė dalis gyventojų visada tamsiu paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, lyginant su Lietuvos rodikliu. Didžioji dalis, apklausoje dalyvavusių gyventojų, segi saugos diržą važiuodami automobiliu ir vos šeštadalis apklaustųjų dėvi šalmą važiuodami dviračiu (8 lentelė).

8 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal saugumo kelyje rodiklius 2020 m., proc.

Rodiklis	Kauno m. rodiklis	Lietuvos rodiklis
Suaugusiųjų, kurie visada tamsiu paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis (proc.)	19,8	32,8
Suaugusiųjų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobiliu, dalis (proc.)	90,4	91,2
Suaugusiųjų, kurie visada dėvi šalmą važiuodami dviračiu, dalis (proc.)	16,0	10,2

IŠVADOS

1. 42,9 proc. rodiklių Kauno mieste yra geresni, lyginant su bendrais Lietuvos rodikliais.
 2. Geriausi Kauno miesto rodikliai yra gyvenimo kokybės ir sveikatos vertinimo, laimingumo bei saugumo kelyje grupėse.
 3. Prasčiausi Kauno miesto rodikliai yra alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų vartojimo ir prislėgtos nuotaikos, ilgalaikių sveikatos problemų, gyvensenos keitimo grupėse.
-